

ZN.5140.40.8.2011.JP

2532, 2012

Opole, 27.04.2012 r.

DECYZJA nr 187/2012
w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, lit c., art. 7 pkt 1, art. 8, art. 9 ust. 1, art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 z 2003 r., poz. 1568 z późn. zm.) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. - Dz.U. Nr 98 z 2000 r., poz. 1071 z późn. zm.),

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek Gminy Popielów, ul. Opolska 13, 46-090 Popielów z dnia 03.06.2011r. (złożonego w dniu 08.06.2011r.) w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa opolskiego budynku stajni i wozowni w zespole młyna na działce nr 457/2 przy ul. Młyńskiej w Karłowicach, gm. Popielów

o r z e k a m

**wpisać do rejestru zabytków województwa opolskiego pod numerem rejestru
Ks. A t. I 187/2012**

następujący zabytek: Budynek stajni i wozowni w zespole młyna przy ul. Młyńskiej w Karłowicach, gm. Popielów.

Opis zabytku: Budynek stajni z 2 poł. XIX wieku, założony na planie wydłużonego na osi płn.-płd. prostokąta z przylegającym od płn. budynkiem wozowni z lat 30-tych XX wieku, założonym na planie trapezu zwężającego się ku północy. Budynki murowane z cegły, otynkowane, jednokondygnacyjne, z dachami ceramicznymi. Stajnia kryta dachem dwuspadowym, wozownia z dachem trzyspadowym. Elewacje zdobione profilowanym gzymsem koronującym oraz gzymsem konturującym szczyty budynku stajni. W elewacji wschodniej nieregularny układ prostokątnych i zamkniętych odcinkowo otworów drzwiowych i bramnych – drzwi i wrota z desek. W elewacji zachodniej nieregularny rytm małych, zamkniętych odcinkowo okien. W budynku stajni, w partii poddasza, prostokątne okienka strychowe. W szczycie południowym stajni zamknięty łukiem pełnym otwór okna strychowego flankowany przez parę mniejszych blend o analogicznej formie.

Wnętrze jednotraktowe, z układem różnej wielkości pomieszczeń nie skomunikowanych ze sobą. W stajni, trzy pomieszczenia od północy nakryte ceramicznymi stropami odcinkowymi, wzmocnionymi w dwóch pomieszczeniach belką wspartą na żeliwnych słupach. Pozostałe pomieszczenia ze stropami drewnianymi, belkowymi. W pomieszczeniach stajni zachowane rzędy murowanych żłobów, umieszczone wzdłuż ścian poprzecznych. W południowym pomieszczeniu stajni drewniane schody na poddasze.

Miejsce położenia zabytku: ul. Młyńska, Karłowice, gm. Popielów, woj. opolskie

Numer katastru: jedn. rej. G.388, km. 2, dz. nr 452/7

Numer księgi wieczystej: KW OP1B/00042831/2

Integralną część niniejszej decyzji stanowi załącznik graficzny z zaznaczonym obiektem będącym przedmiotem wpisu do rejestru.

Uzasadnienie

W dniu 14.03.2012 roku Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Opolu wszczął na wniosek właściciela zabytku Gminy Popielów, ul. Opolska 13, 46-090 Popielów postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. opolskiego budynku stajni i wozowni w zespole młyńskim na działce nr 457/2 przy ul. Młyńskiej w Karłowicach, gm. Popielów

Za zgodność
odpisu z oryginałem
od str. 11 do str. 5
Popielów, dnia 03.10.2012

URZĄD GMINY
w Popielowie
ul. Opolska 13, 46-090 Popielów
NIP 747-10-05-087

WÓJT
mgr Sybilla Stelmach

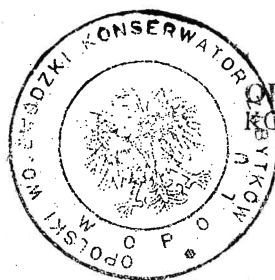
(zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 14.03.2012r. nr ZN.5140.40.5.2012.JP w aktach sprawy).

W przedmiotowej sprawie przeprowadzono oględziny w celu ustalenia cech zabytkowych, stanu zachowania obiektu oraz potwierdzenia zasadności wpisu do rejestru zabytków. W toku postępowania zgromadzono niezbędne materiały dowodowe uzupełnione przez wnioskodawcę w dniu 09.03.2012 r. oraz stwierdzono, iż przedmiotowe budynki pochodzą z 2 połowy XIX wieku i 1 połowy XX wieku. Wchodzą w skład zabudowy dawnego zespołu młyńskiego pochodzącej z XIX wieku, zlokalizowanej nad rzeką Stobrawą w południowo-wschodnim krańcu wsi Karłowice, w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego parku i zamku.

Z uwagi na posiadaną wartość historyczną, a także istotną pozycję w krajobrazie kulturowym wsi, może być przedmiotem wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. opolskiego. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 roku nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego, lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Definicja legalna zawarta w art. 3 pkt.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa, iż zabytek nieruchomy to nieruchomości, jej część lub zespół nieruchomości. Wobec powyższego w związku z zasadą prawa cywilnego wyrażoną w art. 46 §. 1 Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 - z późn. zm.) - mówiącą, iż nieruchomościami są części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności (grunt) jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności - wynika, iż ochroną prawną na mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków, objęty jest obiekt wraz z gruntem w granicach jego fundamentowania.

Budynek posiada opracowaną „kartę białą” zabytku. Na podstawie zebranych w toku postępowania materiałów i dowodów OWKZ uznał, że obiekt jest zabytkiem w rozumieniu art. 3 pkt. 1 i 2 i art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 z 2003 r., poz. 1568z późn. zm.) i ze względu na wartości architektoniczno-stylistyczne kwalifikuje się do objęcia go ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Dlatego zgodnie z art. 9 ust. 1 cyt. wyżej ustawy i art. 104 KPA, OWKZ orzekł jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej stronie (art.127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 kpa).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW

mgr *[Signature]*

Załącznik nr 1: załącznik graficzny z zaznaczonym obiektem będącym przedmiotem wpisu do rejestru zabytków
Załącznik nr 2: pouczenie o skutkach wpisu zabytku nieruchomego do rejestru zabytków

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Gmina Popielów, ul. Opolska 13, 46-090 Popielów

Do wiadomości:

1. Starostwo Powiatowe w Brzegu, ul. Robotnicza 20, 49-300 Brzeg
2. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Szwoleżerów 9, 00-464 Warszawa
3. Sąd Rejonowy w Brzegu, Wydz. V Ksiąg Wieczystych, ul. Chrobrego 31, 49-300 Brzeg
4. A/a

Wyrys z mapy ewidencyjnej
Skala 1:1000

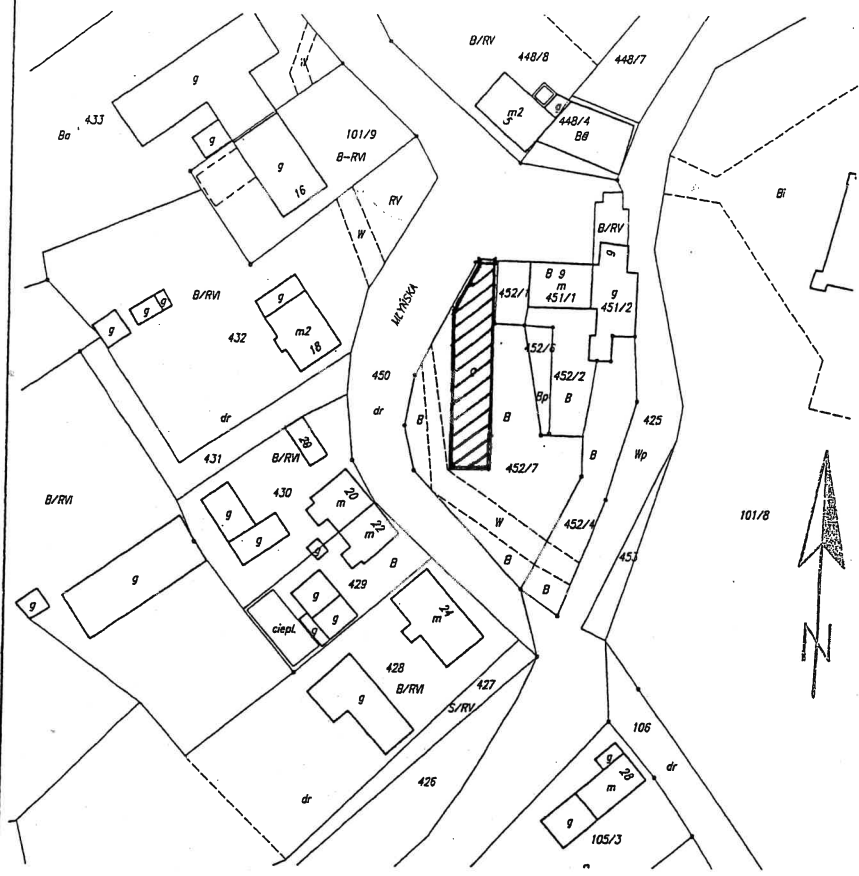
Załącznik nr 1 do decyzji
Opole, dnia 27.04.2012 r.
Zobowiązanie nr 187/2012

Opole, dnia 27.04.2012 r.

Podpis

OPOLSKIE WOJEWÓDZTWO
KONSERWATOR ZABYTKÓW

mgr Iwona Solisz

Dokument niniejszy jest przeznaczony
do dokonywania wpisu w księdze
wieczystej.

GK.6621.795.2012

(pieczęć urzędowa)

Z up. Starosty
Janina Strzetuska
Janina Strzetuska
Naczelnik Wydziału Geodazji i Kartografii
Geodalia Powiatowy

(Imię i nazwisko osoby wydającej)

Strona 2 z 2

Obiekt będący przedmiotem
wpisu do rejestru zabytków

STAROSTA OPOLSKI
ul. 1 Maja 29
45-068 Opole

Województwo opolskie
Powiat opolski
Miejscowość KARŁOWICE
Jednostka ewidencyjna: 160909_2, POPIELÓW
Obręb 0125 - KARŁOWICE

GK.6621.795.2012

WYPIS I WYRYS
Wypis z rejestru gruntów

Nr jednostki rejestrowej G.388

właściciel: GMINA POPIELÓW Udział: 1/1
46-090 POPIELÓW, OPOLSKA 13

Ark. mapy	Numer działki	Bliższe określenie położenia	Opisy użytków	Ozn. uz. i kont. klasyf.	Powierzchnia		Nr księgi wieczystej
					użytków w ha	działki w ha	
2	452/7		tereny mieszkaniowe rowy	B	0.1268	0.1518	OP1B/00042831/2
				W	0.0250		
Razem :					0.1518	0.1518	

Słownie: tysiąc pięćset osiemnaście m. kw.
Sporządzono według stanu na dzień: 05.03.2012

Sobu-Grow

POUCZENIE

o skutkach wpisu zabytku nieruchomego do rejestru zabytków

Wpisanie zabytku nieruchomego do rejestru zabytków pociąga za sobą dla właściciela i posiadacza zabytku obowiązki i uprawnienia wynikające z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.Nr 162 z 2003 r. poz. 1568 z późn.zm.), w szczególności:

Art. 5.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Art. 27.

Na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

Art. 28.

Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art. 5, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

Art. 29.

1. Organy ochrony zabytków w czasie uzgodnionym z właścicielem lub posiadaczem przedmiotu będącego zabytkiem lub posiadającego cechy zabytku mogą prowadzić badania tego przedmiotu w miejscu, w którym przedmiot ten się znajduje.
2. W przypadku odmowy udostępnienia przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą jego udostępnienie na czas niezbędny do wykonania badań, jednak nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.
3. Za szkody wyrządzone w związku z badaniami, o których mowa w ust. 1 lub 2, przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 36.

1. Pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;
- 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 7) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

2. Na polskich obszarach morskich pozwolenie na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 12, wydaje dyrektor urzędu morskigo w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków właściwym dla miejsca siedziby urzędu morskigo.

3. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, mogą określać warunki, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

4. Wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić wydanie pozwolenia na podejmowanie działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, 9 i 11, od przeprowadzenia, na koszt wnioskodawcy, niezbędnych badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych. Egzemplarz dokumentacji badań jest przekazywany nieodpłatnie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

5. Pozwolenia, o których mowa w ust. 1, wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

6. Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z nieruchomości, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

7. Pozwolenie na prowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru albo badań archeologicznych lub poszukiwań ukrytych bądź porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, wydaje się również na wniosek osób fizycznych albo jednostek organizacyjnych zamierzających prowadzić te badania lub poszukiwania. W przypadku nieuzyskania zgody właściciela lub posiadacza nieruchomości na przeprowadzenie tych badań lub poszukiwań przepisy art. 30 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 38.

1. Wojewódzki konserwator zabytków lub działający z jego upoważnienia pracownicy wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków prowadzą kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Art. 45.

1. W przypadku gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie, architektoniczne lub podjęto inne działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 6-8 i 10-12, wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- 1) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- 2) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposób i w określonym terminie.

Art. 49.

1. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję nakazującą osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikającą z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, przeprowadzenie, w terminie określonym w tej decyzji, prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku, jeżeli ich wykonanie jest niezbędne ze względu na zagrożenie zniszczeniem lub istotnym uszkodzeniem tego zabytku.

Art. 50.

3. W przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, starosta, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia. Przepisy o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli nie jest możliwe usunięcie zagrożenia, o którym mowa w ust. 1 lub 3:

- 2) zabytek nieruchomy może być na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków wywłaszczony przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

Art. 71.

1. W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 73.

Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 79.

1. Dochodzenie przez organy, o których mowa w art. 74, należności wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z tytułu niewykorzystania lub wykorzystania niezgodnego z przeznaczeniem udzielonej dotacji następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 108.

1. Kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 sąd orzeka, a w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2 sąd może orzec, nawiązkę na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami w wysokości od trzykrotnego do trzydziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia.

Art. 109.

1. Kto bez pozwolenia wywozi zabytek za granicę lub po wywiezieniu go za granicę nie sprowadza do kraju w okresie ważności pozwolenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 sąd orzeka, a w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2 sąd może orzec, nawiązkę na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami w wysokości od trzykrotnego do trzydziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia.

4. Sąd może orzec przepadek zabytku, chociażby nie stanowił on własności sprawcy.

Art. 110.

1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku nie zabezpieczył go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 111.

1. Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia poszukuje ukrytych lub porzuconych zabytków, w tym przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec:

- 1) przepadek narzędzi i przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia wykroczenia, chociażby nie stanowiły własności sprawcy;
- 2) przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z wykroczenia;
- 3) obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego lub zapłaty równowartości wyrządzonej szkody.

Art. 113.

1. Kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków nie powiadomi wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zdarzenia,

2) zagrożeniu dla zabytku niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wystąpieniu zagrożenia,

3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany,

4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości - podlega karze grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec nawiązkę do wysokości dwudziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami.

Art. 114.

Kto uniemożliwia lub utrudnia dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy, podlega karze grzywny.

Art. 117.

Kto bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne, podlega karze grzywny.

Art. 118.

Kto bez pozwolenia umieszcza na zabytku wpisanym do rejestru urządzenia techniczne, tablice, reklamy oraz napisy, podlega karze grzywny.